

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.— Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Univerzitetna biblioteka v Ljubljani zagotovljena

Gradbeni stroški so proračunani na 7.5 milijona — S stavbnimi deli se bo pričelo še letos — Generalni načrt je izdelala banska uprava

Glede na vest, da je v novi državni budžet sprejeta postavka za zidavo univerzitetne biblioteka v Ljubljani, smo prejeli od rektorata ljubljanske univerze naslednje informacije:

Velika, moderno urejena in javnosti dostopna knjižnica je za Ljubljano nujno potrebna. Ljubljana je danes univerzitetno mesto. Univerza je last javnosti in ima do nje svoje dolžnosti. Najintimnejša vez med široko javnostjo in univerzo je povsod univerzitetna biblioteka, ki daje na razpolago svoj material

ne le akademski, ampak splošni občini. Da se bo ta ideja že lahko v kratkem realizirala, je seveda v veliki meri zaslug mestne občine ljubljanske same, ki je odstopila za univerzitetno biblioteko stavbišče — »Knežji dvorec«. — Zahvala pa gre tudi odločujočim krogi, ki so to misel v največjem umevanju sprejeli in se zanj v svojem vsemu zavzeli. Zakonito potrebni generalni načrt za stavbo s kalkulacijo je izdelal po nalogu kr. banske uprave g. ing. Črničev. Včerajšnje poročilo, da je bil odklonjen Plečnikov načrt, češ da bi bil

predrag, ni točno, kajti g. Plečnik sploh ni predložil načrta, ki je bil potreben zato, da se ta akcija budžetarno omogoči. Za definitivno in racionalno konstruktivno realizacijo univerzitetne biblioteka bo postavljena posebna komisija, ki bo seveda mojstra Plečnika zaprosila za njegovo večjo pomoč. Stavbni stroški so proračunani na kakih 7 in pol milijona dinarjev, ki se bodo vzeli na posodo pri državni hipotekarni banki in vračali z budžetarnimi letnimi anuitetami.

Nesiguren položaj v Nemčiji

Danes se bo nova vlada predstavila parlamentu — Socialisti in nacionalisti bodo glasovali proti vladi in zahtevali razpust parlamenta in razpis novih volitev

Berlin, 1. aprila. Novi nemški kabinet je imel včeraj popoldne svojo prvo sejo, na kateri je razpravljal v glavnem o vladni deklaraciji. Kakor poročajo, se bo posvetila nova nemška vlada večinoma finančnim in političnim vprašanjem. Položaj nove vlade ni ravno trden. Proti vladi bodo najbrže glasovali socialisti, komunisti in narodni socialisti.

Odločali bodo nemški nacionalisti, ki pa svojega stališča doslej še niso opredelili. Nekateri nemški nacionalisti krogi skušajo doseči razpust parlamenta in pritiskajo na nemško nacionalne poslance, naj povzročijo splošno krizo in nove volitve. Na vsak način je usoda nove vlade zelo negotova in

Nemčija je zopet stopila v nevarno razdobje političnega razvoja. Na eni strani je imela močna agitacija nemško nacionalnih krogov, ki ne morejo pozabiti podpisa Youngovega načrta in nemško - poljske pogodbe je imela za posledico ojačenje komunistične stranke, ki razvija nenavadno živalno propagando.

Skoraj gotovo je, da sedanja vlada ne bo imela dolgega življenja, ker je opozicija v državi proti njej zelo močna in ne uživa niti zaupanja inozemstva. Zmerni krogi zelo obžalujejo polom dosedanje koalicije, ki je rešila za Nemčijo marsikatero bistveno vprašanje in mnogo doprinesla k stabilizaciji evropskega mira.

Vzroki protizidovskih nemirov v Palestini

Poročilo angleške parlamentarne preiskovalne komisije — Arabci se čutijo zatirane in ogrožene po židih

London, 1. aprila. AA. Danes je bilo predloženo parlamentu poročilo komisije o palestinskih nemirih meseca avgusta. Komisija je prišla do zaključka, da ni možno opravičiti arabskih napadov na žide. Nekaj židovskih napadov na Arabce je sicer bilo, a ti so bili večinoma represivnega značaja. Na drugi strani ni dokazov, da bi veliki mufti ali pa palestinski arabski izvršni odbor organiziral nemire. Tudi niso uporniki nameravali napada na angleške oblasti. Komisija odobrava akcijo palestinske vlade in je mnenja, da je vlada povsod napravila svojo dolžnost in ohranila popolno nepristranost do obeh narodov. Komisija je nadalje mnenja, da je židovsko naseljevanje koristilo v gospodarskem oziru Palestini in da so bili tudi Arabci deležni tega. Kljub temu meni komisija, da se židovske oblasti niso držale smernic iz leta 1922 in da je židovska politika povzročila med Arabci bojazen, da bo arabski narod zatiran in izgubil življenjske možnosti. Nadalje opozarja komisija, da je ostalo arabsko prebivalstvo v več primerih brez odgovarjajočih kompenzacij. V več primerih so židovske poljedelske zadruge plačale zemljo v gotovini in ravnale v sporazumu z vlado. Kljub te-

mu je ostalo mnogo Arabcev brez zemlje, kar je poslabšalo politični položaj. Komisija zaključuje, da v Palestini ni prostora za večje množice poljedelskega prebivalstva, ako se radikalno ne spremeni sedanji način poljedelstva. Komisija je mnenja, da je vlada preveč znižala vojaške posadke v Palestini in Transjordaniji. Komisija meni nadalje, da je bil glavni vzrok nemirov sovraštvo Arabcev do židov, ki so s svojimi političnimi in narodnimi aspiracijami razburili arabsko prebivalstvo. Nemire je povzročil spor zaradi zidu vzhodnih vrat. Komisija priporoča vladi, naj objavi takoj poročilo o svoji politiki v Palestini, da pomiri arabsko prebivalstvo in da zavaruje interese nežidovskih občin. Nadalje bo morala vlada podati zagotovila glede kontrole židovskega naseljevanja in glede omejitve tega pojava. Nadalje priporoča komisija, naj vlada vse stori da se dvigne poljedelstvo v Palestini in da se uboječnim poljedelcem primeren kredit. Končni poudarja komisija, naj angleška vlada izjavi, da cilnostna organizacija nima pravice do dežela v palestinski vladi. Sedanje garnizije naj ostanejo in naj se tudi občasno prouči problem organizacije policije.

Strašen samomor ali nesreča na progi

Ponoči so našli na tiru med kemično tovarno in Zeleno jamo strahovito razmesarjeno moško truplo — Identitete ponesrečenca doslej še niso ugotovili

Ljubljana, 1. aprila. V Zelene jami, Mostah, Vodmatu in vsej bližnji okolici se je davi nagloma razširila vest, da so ponoči našli na železniškem tiru med Zeleno jamo in kemično tovarno truplo strahovito razmesarjenega mladeniča, starega približno 25 let. O tem smo zvedeli sledeče podrobnosti: Ko je šel višji stražnik Stare na svojem nočnem pohodu okoli 3. zjutraj mimo Zelene jame, je opazil na železniški progi pri km 430-80 ležati nekaj temnega. Šel je bliže in presenečen ugotovil, da leži na progi mlad človek, ki je bil navidez kakih 25 let star, je strahovito razmesarjen. Na glavi je imel zvezajočo rano, odrezano je imel levo nogo v stegnu ter desno pod kolonom.

Stražnik je o grozni najdbi takoj obvestil vodmatno stražnico, ta pa je telefonično obvestila policijsko upravo. Okoli 5. zjutraj je odšla na kraj nesreče komisija pod vodstvom policijskega zdravnika dr. Avramoviča. Zdravnik je ugotovil, da gre najbrže za samomor, za kar govore vse okoliščine. Seveda tudi ni nesreča izključena, kajti mogoče je, da si je hotel nesrečni mladenič skrajšati preko proge pot ter v temi ni čul ali opazil prihajajočega vlaka.

Kakor se je ugotovilo, je neznanec, čigar identiteta doslej še ni znana, najbrže povzročil nabiralni vlak. Mladenč je bil srednje in vitke postave, na sebi je imel temnosivo obleko z zelenimi progami, poleg njega pa je ležal mehak klobuk. Pri njem so našli denarnico, v kateri je bilo nekaj drobiža, ni pa imel pri sebi nobenih listin. Zato je njegova smrt precej zagonetna, še bolj zagonetna pa je nedvomno dejstvo, da ni imel obutih čevljev, marveč so ležali na progi. V sukničju je policija našla še malo ogledalec, ki je bilo kupljeno pri tržnici Mareli v Strossmayerjevi ulici v Zagrebu. Tudi klobuk je bil od iste tržnice. Vse kaže, da je nesrečen najbrž tujec in da bo bržkone iz Zagreba po daktiloskopični ugotovitvi je komisija sestavila zapienik, truplo ponesrečenca pa so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Po Zelene jami so razširjene vesti, da so snoči videli podobnega mladenčca, ki je z nekim dekletom govoril hrvaško in se baje tudi prepiral. Ni izključeno, da je bil ta identičen s ponesrečencem. Mogoče je tudi,

da je neznanec padel z vlaka in se ponesrečil. Seveda pa so vse to samo domneve in govorice brez podlage. Gotovo je, da bo policija ponesrečenčovo identiteto kmalu ugotovila.

Nesreča ameriškega parnika

Portland (Oregon), 1. aprila. V izletniški parnik »Swan«, na katerem je velik krov za ples, je pri St. Heleni na reki Kolumbija trčil obalni parnik »Davenport«. Parnik se je zaril v plesni krov, na katerem je plesalo mnogo oseb. Deset oseb je bilo ubitih, 12 pa težko ranjenih. Izletniška ladja je nasleda na pečino, vsled česar so mogli hitro in brez posebnih težkoč rešiti vseh ostalih 286 potnikov.

„Singing Fool“ v Turčiji prepovedan

Beograd, 1. aprila. Iz Carigrada poročajo, da je turška policija prepovedala predvajanje ameriškega tonifila »Singing Fool« (Nori pevec Al Jolson), češ, da je židovski film, ter se boje, da bi izrazil spopade med židi in muslimani.

Junaški podvig ruskega letalca

Moskva, 1. aprila. AA. Sovjet. letalec Galishev je pripeljal v zaliv Laurent potnike »Stavropol«, ki so običajni v ledu. Galishev namerava podvzeti nove polete, da reši parnik »Stavropol«.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORŽA.
Devize: Amsterdam 22.73. — Berlin 13.505 — 13.535 (13.52). — Bruselj 7.8992. — Budimpešta 9.8877. — Curih 1094.4 — 1095.9. — London 275.43. — Dunaj 796.59 — 799.59 (798.09). — Newyork 56.51. — Pariz 221.62. — Praha 167.39 — 168.09 (167.79). — Trst 295.73 — 291.73 (296.73).

INOZEMSKA BORŽA.
Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.2225, London 25.131875, Newyork 516.62, Bruselj 72.08, Milan 27.07, Madrid 64.25, Berlin 128.35, Dunaj 72.825, Sofija 3.745, Praga 13.31, Varšava 57.90, Budimpešta 90.225, Eura 3.075.

Agrarni izvozni kartel

Budimpešta, 1. aprila. Tukajšnji listi poročajo, da je po dolgotrajnih pogajanjih končno vendar še prišlo do osnovanja izvoznega kartela za agrarne produkte med Madžarsko, Rumunijo in Jugoslavijo. V vsaki izmed teh držav bo osnovano posebno izvozno društvo s kapitalom okrog 100 milijonov, s čimer bo do 90% prispevala dohodna država. Družba bo prevzemala od domačih producentov blago v komisijo v svrhu izvoza in dosegla povišnejših cen.

Pospesevanje zunanje trgovine

Beograd, 1. aprila. Minister trgovine in industrije je podpisal pravilnik o dopisnikih za Zavod za pospesevanje zunanje trgovine. Inozemske dopisnike bo imenoval minister trgovine na predlog šefa Zavoda za pospesevanje zunanje trgovine. Funkcija dopisnikov je častna ter se bodo povračali samo efektivni izdatki. Glavna naloga teh dopisnikov je motriti tržne razmere, zlasti glede na one predmete, ki jih že izvažata naša država na dotična tržišča ali za katerih izvoz imamo vse pogoje. Nadalje imajo paziti dopisniki konkurenčna delovanja posameznih držav za vsak predmet posebej ter javiti našim mero-dajnim krogi vsako izpremembo okusa inozemskega konzumiranja naših predmetov ter referirati o vseh zakonskih in naredbenih določbah držav, v katerih prebivajo, ter o razpisih nabav, da bi se mogli udeležiti teh nabav eventualno tudi naši dobavitelji.

Aretacije makedonstvujuščih

Beograd, 1. aprila. Bolgarski listi poročajo, da se aretacije makedonstvujuščih v zapadnih pokrajinah Bolgarije nadaljujejo. Veliko število aretirancev so pripeljali v Sofijo in ker so policijski zapori prenapolnjeni, so jih nastanili tudi v hotelu »Rim« v ulici Iksar. Vrše se obširne preiskave, katerih rezultat pa se drži še v tajnosti. Preiskave se nadaljujejo po vsej državi. V petriškem srezu so oblasti pustile po svojih organih blokirati več vasi ter vrše stalno preiskave. Po vseh cestah je postavila policija straže, ki ustavljajo vsakega pasanta in ga preiščejo. Bolgarski list »Pravda« piše, da angleški poslanik v Sofiji Waterlow vsak dan poseđa predsednika vlade Ljapčeva in zunanje ministra Burova zaradi informacij o poteku preiskav. List naglašja, da je angleški poslanik zelo kategoričen in trdovraten. Isto dela tudi francoski poslanik baron Dochen.

Patrijarh Dimitrije obolev

Beograd, 1. aprila. Pravoslavni patrijarh Dimitrije je danes v svoji vili na Dedinju težje obolev.

Izpopolnitev Lokruma za letovišče

Beograd, 1. aprila. O priliki kongresa Zveze mest kraljevine Jugoslavije je podvzel dubrovniški mestni načelnik dr. Micić obširno akcijo, da se naša najvišja oblastva zainteresirajo za tujsko prometna vprašanja dubrovniške občine. Gre predvsem za otok Lokrum, ki se naj bi opremil z različnimi napravami za ugodno bivanje tujcev. Na Lokrumu se bo najbrže zgradil tudi velik hotel z 200 sobami.

Ponesrečen nemški parnik

Berlin, 1. aprila. Glasom poročil iz Koda-nja se je med vožnjo v Oslo ponesrečil nemški tovorni parnik »Königsstein«. V meglji je severno od Warberga zadel na pečino in nasledel. Na parniku je bilo nato-varjenih med drugim 150 novih avtomobilov. V bližini se nanašajoče ladje so takoj prisločile na pomoč in rešile posadko. Zankrat ni nevarnosti, da bi se ponesrečeni parnik potopil

Triumf jugoslovenske pesmi v Pragi

Sinočni koncert je bil pravo zmagovalstvo jugoslovenske pesmi — Pevce in dirigenta je publika obslula z venci in darili — Odhod v Hradec Kraljevi

Praga, 1. aprila. Koncert pevskega zbora UJU, ki se je vršil snoči v reprezentančni dvorani, je nadvse lepo uspel. Bila je to ne samo visoko umetniška prireditev, temveč tudi manifestacija bratstva češkoslovaškega in jugoslovenskega naroda. More se reči, kakor trdijo Pražani sami, da je bil poset številnejši kakor pa sličnih domačih prireditev. Koncertna dvorana je bila nabito polna publike iz vseh slojev, zlasti pa Jugoslovenov, ki živijo v Pragi. Novzooče je bilo polnoštevilno osobje jugoslovenskega poslanstva, zastopano je bilo sokolstvo, češkoslovaško - jugoslovenska Liga, v prvi vrsti pa člani jugoslovenske kolonije in jugoslovenski dijaki, ki študirajo na praški univerzi. Finančni uspeh koncerta je nadvse zadovoljiv. Pevski zbor je žel za svoja izvajanja navdušene ovacije in je moral

mnogo pesmi ponoviti. Dirigentu pevskega zbora prof. Kumru je bila poklonjena cela vrsta vencev in šopkov od različnih organizacij, kakor tudi od posameznikov. Dirigentu so čestitale najodličnejše osebnosti ki uspehu ter so mu bila poklonjena tudi dragocena darila. Posebnih ovacij je bila deležna solista gđc. Mezetova, ki je s svojim glasom očarala vso publiko. Ljubljanski pevci so v resnici izpolnili, kakor jim je dejal ob prihodu prof. Murko, veliko kulturno delo. Koncert je uspel v vsakem oziru, k uspehu pa so zlasti pripomogle jugoslovenske narodne pesmi. Po koncertu je bila prirejena večerja v Tyrševem domu. Danes ob 7.50 so odpotovali pevci v Hradec Kraljevi, kjer so bili prav tako, kakor povsod drugod po Češkoslovaškem, prisrčno in navdušeno sprejeti.

Pred sporazumom na pariški konferenci

Na včerajšnji seji je bilo sklenjeno, da se mora čim prej sestaviti besedilo končnega sporazuma za jutrišnje plenarno sejo

— Pariz, 1. aprila. AA. »Havas« poroča: Grof Bethlen, dr. Voja Marinković, dr. Beneš in Tituliscu so včeraj prisostvovali seji odbora za vzvodne reparacije. Seja je bila formalnega značaja in je trajala kakih 20 minut. Pri tej priliki je predsednik odbora g. Louchneur opozoril na potrebo, da se sestavi končno besedilo sporazuma, ker je bilo bistvo vprašanja vzhodnih reparacij že

rešeno v Haagu. Predsednik je nadalje vstrajal na tem, da se čimprej likvidirajo vsi preostali posli. Odbor je pozval predsednika, naj se pogaja s posameznimi delegati, da se s tem pripravi mirna razprava plenarne seje odbora, ki bo 2. aprila ob 16. uri. V mero-dajnih krogih opozarjajo na dejstvo, da dela največje težkoče vprašanje optantov.

Poglobitev odnošajev med Jugoslavijo in španijo

Po trgovinski pogodbi je bila sedaj sklenjena še razišodiščna pogodba — Vprašanje direktnega pomorskega prometa

Beograd, 1. aprila. V nedeljo popoldne sta v zunanjem ministru podpisala zastopnik zunanje ministra dr. Kumanudi in španski poslanik Don Fernando Alcala grof de Torihos pogodbo o poravnavi, sodnem reševanju sporov in arbitraži med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Španijo. Beograjska »Politika« objavlja zanimivo izjavo španskega poslanika, ki jo je dal ob tej priliki o svojem naziranju glede na odnošaje naše države s Španijo. Poslanik De Torihos je izjavil:

Zame je posebna čast, ker sem poslanik Španije v Jugoslaviji prav v času, ko se priateljstvo naših dveh narodov postavlja tudi na pravo podlago. Sicer so bili naši odnošaji tudi prej brez pisanih pogodb vedno prijateljski, toda treba jim je bilo dati sankcijo mednarodnega značaja. S to pogodbo smo šli celo tako daleč, da smo predvidevali tudi take slučaje arbitraže, ki se morda ne bodo niti pripetili med Jugoslavijo in Španijo. Prav s tem pa smo dokazali, kako svobodno in brez obotavljanja gledamo v bodočnost in koliko so nam pri srcu pravi, iskreni ter doslej z ničemer skaljeni odnošaji med našima dvema državama. Z drugimi besedami, čeprav je ta pogodba bolj manifestacija prijateljstva, je njen značaj predvsem moralen. To našo vzajemno zaupanje in prijateljstvo smo si s to pogodbo posvetili za 10 prihodnjih let. S posebno pozornostjo je določeno, da se ta pogodba obnavlja vsako deseto leto.

O razvoju gospodarskih razmer med našo državo in Španijo je izjavil: Trgovinska pogodba je v veljavi že tri mesece in rezultati nas morejo razmeroma zadovoljiti. Za naše izvoznike in uvoznike je bila do zaključitve te pogodbe naša država skoro neznana. Odkar pa je zaključena ta trgovinska pogodba, se je zanimanje za naše proizvode tako pobudilo v Španiji, da mo-

remo skupno obžalovati, ker že mnogo prej nismo ustvarili takega položaja. Ali, žal, vedno je kak »ali« — še vedno smo v stanju pripravljavanja direktnega prometa med Španijo in Jugoslavijo, brez katerega ne more biti nobena praktična vrednost trgovinske pogodbe velika. Brez zagotovljenega transporta in sicer našega, ne tujega, bi prihajali naši proizvodi k vam in vaši k nam še dalje s tujimi etiketami. Zato smo sedaj zastavili največji trud, da se uvoznikom in izvoznikom postavijo čim prej na razpolago direktna pomorska prometna sredstva. Vaše ministru trgovine in industrije je popolnoma soglasno z menoj, da moramo v ta namen ustvariti direktno prekomorsko linijo Dalmacija-Spanija, ali točneje Sušak-Barcelona-Valencia, kar bo z neznatno državno subvencijo predstavljalo ogromno stvar za naše bodoče trgovinske odnošaje. Glede na dosedanja položaja pogajam upam, da bomo že meseca aprila ustvarili to nujno potrebno direktno trgovsko linijo. Izgubili smo tri mesece najboljših izvozne sezone za vaše in naše proizvode, gotovo pa je, da bomo vse to nadomestili v najkrajšem času, čim dobimo stalno linijo Dalmacija-Spanija, ker se več ne bomo posluževali posrednikov in njihovih ladij.

Azijska izvozna družba

Angora, 1. aprila. Bivši kralj Amanullah je osnoval v Angori ob sodelovanju italijanskega kapitala in velikih nemških izvoznih tržak azijsko izvozno društvo, ki hoče raztegniti svoje delovanje predvsem na centralno-azijske sovjetske republike Afganistan in Turčijo.

Edgar Wallace:

28

Vrata izdajalcev

Roman

— Tu, — je odgovorila in ko je Graham odprl uta hoteč ugovarjati, je zamahnila z roko, češ, naj drži jezik za zobmi.

Kmalu so se vrata odprla in Ollorbyjeva se je primajala v sobo. Zadovoljno se je smehljala, ko je zaprla vrata za seboj.

— Dobro jutro, človečka, — Njen glas je bil napadalno vesel. Ni bila tako vsiljiva in sladka, kakor pri prvem srečanju z Diano. Nasprotno, zdaj je govorila kot enaka z enakim.

— Kako krasna stvar je solnce in rože. Bože moj, kadar slišim šumeti drevje, se mi zdi, da sem zopet mlado dekle. Nekateri ljubijo morje, jaz pa obožavam polja in travnike. Tudi porušene dimnike rada gledam. Tudi ladje imajo dimnike, grde, zakajene cevi, toda na njih ni ne drevja, ne krasnih vrhov. Mar ni tako, gospodična Martynova?

Diana ni odgovorila.

— Na ladji je najvažnejše ime, — Ollorbyjeva je nadaljevala, ne da bi jo kdo prosil. — Ime navadno nič ne pomeni. Postavim »Pretty Anne«. Mar je ta ladja lepa? Ali pa njen kapitan? Raje bi stanovala v tej vili z navadno blaginjo, nego da bi plula po Atlantskem oceanu na tej ladji s prvovrstno blaginjo. Posebno če bi bila gentleman, ki je nekoč že imel nekatere sitnosti. Kaj ne, da je res, gospodična Martynova?

Vrtnar je še vedno stal na pragu in strmel nad tem nepričakovanim posetom. Diana je pa za silo premagala presenečenje in dejala smeje:

— Niti pojma nimam...

Toda Ollorbyjeva jo je prekinila. — Ne razumete, čemu sem vdrla v vašo lepo vilo? — je dejala in se na ves glas zasmejala. — Veste, gospodična Martynova, ta hip sem razmišljala, kako neki začnete. Ali poročete »saj sploh ne razumem«, ali »izvolite mi pojasniti ali celo »kako si drznete«?

Ozrla se je po obitih stenah jedilnice, po sinjem porcelanu, po bleščeti mizici, na kateri je stala vaza z rožami, in po temnih zastorih, valovčih na lahnem jutranjem vetriču pred odprtimi okni.

— Lepo domovanje imate tu, je dejala in pokimala z glavo. — Tu sem nekoč že bila. Tiger Trayne je najel to vilo za Johny Delbourn — saj menda veste, da je vila Traynova. To je bilo še pred Johnyjevimi vlomom v banko. Gospod Hallowell, vi ste se gotovo seznanili z njim v Dartmooru. Večkrat si mislim, zakaj Tiger ne opusti Mousetrap Cluba in se ne preseli na stara leta sem. Morda v Londonu ni več »miši«, katere bi bilo vredno loviti.

Obrnila se je, njene oči so se srečale

z vrtnarjevimi in bodro mu je pokimala.

— Ah, gospod Mawsey, mar ni res? Nekoč ste se pisali Cotter, pozneje pa Wilson — izgubila sem sledove vseh vaših imen, pač pa se dobro spominjam, da ste sedeli v ječi. Kako se počuti vaša predraga soproga?

Ozrla se je na zelen predpasnik in pokimala z glavo.

— Vrtnarite — to je vaš stari poklic, ječi? A morda gojite perutnino. To gotovo nese gospe Mawseyjevi ali Wilsonovi — saj sploh ne vem, kako se zdaj piše — več nego reja otrok...

Ozrla se je smeje na Diano, ki je vsa presenečena opazila, da je Mawsey tiho smuknil skozi vrata in izginil. Ollorbyjeva je pričakovala, da se bo njena neprosto voljna gostiteljica spozabila, toda Diana je bila preveč pametna, da bi spregovorila.

— To je diven kotic, — je dejala Ollorbyjeva in oči so se ji zaiskrile od navdušenja. — Če bi bila vila z vrtno moja, bi najbrž redila kokoši. Vedno sem imela svojega konjička. Ze kot mlado dekle sem si omislila album in materi v grozo sem strigla iz vseh nedeljskih listov članke o zločinih ter jih spravljala v poseben zvezek. Imela sem jih zelo mnogo — takle kup. — Z roko je pokazala, kako velik je bil kup. — Vedno sem mislila, da bi se morala poročiti s policistom, toda nikoli mi ni prišlo na misel, da bom kdaj delala za Scotland Yard. Hektor — moj sin — je najboljši dečko pod solncem. Žal je nekoliko kratkoviden. Večkrat mi pravi: »Mamica, čemu pa hraniš ta zvezek, saj nosiš v glavi vse, kar je v njem?« In fantič ima prav. Zdi se mi, kakor bi bilo včeraj, ko sem stala v Old Bailey in videla Mawseyja. Mawsey je bil eden najboljših vlomilcev pod solncem, strokovnjak za blagajne. Pravi, da je vlomil v jekleno blaginjo, s katero so si zamenjali glave ameriški vlomilci. Ali niste ponosni na svojega rojaka, gospodična Martynova?

— Čemu se imava zahvaliti za vaš poset? — je vprašala Diana, ki si je bila ta čas že docela opomogla od presenečenja. — Svež zrak mi je bil potreben — je odgovorila Ollorbyjeva. — Po pravici vam povem, da sem spala že dve noči v umazani zakotni ulici. Celo družba kapitana Eli Bossa me ni mogla premotiti, da bi ne pogrešala svežega zraka v sobi. Zato sem rekla Hektorju: »Odpeljem se v Cobham in posetim gospodično Martynovo ali gospoda Hallowella.« In pomislila sem, da ubijem dve muhi z enim udarcem in da prihranim gospodični Diano, pa tudi gospodu Hallowellu mnogo neprijetnosti.

Smejala se je Grahamu v obraz. — Česa sta se tako ustrašila, človečka? — je vprašala in zmajala z glavo. — To, da ne vesta toliko, kakor jaz? Nikoli ne moreta točno vedeti, kaj samo slutim in kaj vem. To je približno tako, kakor da čitam iz knjige.

— Saj sva že slišala nekaj o vas, gospa, — je dejal Graham.

— Slavna postajam, — se je posmejevala Ollorbyjeva. — A to je dokaj čudno, ker hodim zelo redko na sodišče za pričo. Prepričana sem, da bi me ne poznali, da vas ni opozoril name Tiger. Videla sem vas vse skozi okno in takoj sem vedela, kam pes taci molli. Se ne čudite, da znam tako dobro uganiti?

— Priznam, da niste preveč skromni, — je dejal Graham Hallowell, ki je bil že prišel k sapi. — Priznati moram tudi, da se človek v vaši družbi ne more zabavati. Vsaj mene niste s svojim pripovedovanjem prav nič kratkočasil. Najbolje storite, če nama kar naravnost poveste, čemu ste prišli. Saj bi se ne jezila na vas, če bi naju posetili z gotovim namenom.

— Vedno ste postrežljivi, — je rečala Ollorbyjeva. — Vi ste kakor princ iz Kishlastana, ki se vedno odkrije, predno umori mlado žrtev svoje razuzdanosti. Gospod Hallowell, ste namenjeni na dolgo pot?

Graham je vstal od mize, odprl vrata in pokazal na stezič čez vrt. — Ali naj že grem? Obžalujem, da sem vas dolgočasila. Navadno mislim, da govorim dokaj zanimivo. Hektor pravi, da bi me poslušali cele ure. Seveda, on je moj sin. Zbogom, gospod Hallowell.

Diana ni odgovorila na njen pozdrav. — Z bogom, gospod Graham Hallowell.

Graham je zaprl vrata in Ollorbyjeva je odhajala po stezič čez vrt. Spotoma je prepevala in se zadovoljno smehljala.

Kdor bi jo bil srečal v tem trenutku, bi bil mislil, da se vrača od dobrih znancev, pri katerih se je imenito zabavala.

Diana in Graham sta gledala za njo skozi okno, dokler ni zavila za plot, potem sta se pa molče spogledala.

— Kaj ve? — je vprašala Diana prva. — Ne vem. Najbrž ne mnogo, sicer bi gotovo govorila razločneje. — Je dejal Graham zamišljeno. — Bilo ji je naročeno posvariti, ne pa aretirati me. Diana je pritrdila.

— Našla je nekaj sledov brez vsake zveze, pa bi naju rada spravila v zvezo z njimi, — je dejala. Kapitan Boss je lastnik one ladje, ječi? Torej si srečal to žensko v East Endu in nedvomno ti je telefonirala ona. Prepričana pa sem, da samo domneva in zbira dokaz. Kaj nisi opazil, da je ves čas čakala, da zblekneva kaj nepredvidnega, kar bi ji pripomoglo spojit raztresene členke verige domnev?

Zopet je nekoč tiho potrkal, v sobo je stopil vrtnar in vprašal plaho: — Je že odšla?

— Kaj jo poznate? — se je začudila Diana. — Poznam.

Mawsey se ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi ga spravila Diana v zadrego.

— Slavna postajam, — se je posmejevala Ollorbyjeva. — A to je dokaj čudno, ker hodim zelo redko na sodišče za pričo. Prepričana sem, da bi me ne poznali, da vas ni opozoril name Tiger. Videla sem vas vse skozi okno in takoj sem vedela, kam pes taci molli. Se ne čudite, da znam tako dobro uganiti?

— Priznam, da niste preveč skromni, — je dejal Graham Hallowell, ki je bil že prišel k sapi. — Priznati moram tudi, da se človek v vaši družbi ne more zabavati. Vsaj mene niste s svojim pripovedovanjem prav nič kratkočasil. Najbolje storite, če nama kar naravnost poveste, čemu ste prišli. Saj bi se ne jezila na vas, če bi naju posetili z gotovim namenom.

— Vedno ste postrežljivi, — je rečala Ollorbyjeva. — Vi ste kakor princ iz Kishlastana, ki se vedno odkrije, predno umori mlado žrtev svoje razuzdanosti. Gospod Hallowell, ste namenjeni na dolgo pot?

Graham je vstal od mize, odprl vrata in pokazal na stezič čez vrt. — Ali naj že grem? Obžalujem, da sem vas dolgočasila. Navadno mislim, da govorim dokaj zanimivo. Hektor pravi, da bi me poslušali cele ure. Seveda, on je moj sin. Zbogom, gospod Hallowell.

Diana ni odgovorila na njen pozdrav. — Z bogom, gospod Graham Hallowell.

Graham je zaprl vrata in Ollorbyjeva je odhajala po stezič čez vrt. Spotoma je prepevala in se zadovoljno smehljala.

Kdor bi jo bil srečal v tem trenutku, bi bil mislil, da se vrača od dobrih znancev, pri katerih se je imenito zabavala.

Diana in Graham sta gledala za njo skozi okno, dokler ni zavila za plot, potem sta se pa molče spogledala.

— Kaj ve? — je vprašala Diana prva.

— Ne vem. Najbrž ne mnogo, sicer bi gotovo govorila razločneje. — Je dejal Graham zamišljeno. — Bilo ji je naročeno posvariti, ne pa aretirati me. Diana je pritrdila.

— Našla je nekaj sledov brez vsake zveze, pa bi naju rada spravila v zvezo z njimi, — je dejala. Kapitan Boss je lastnik one ladje, ječi? Torej si srečal to žensko v East Endu in nedvomno ti je telefonirala ona. Prepričana pa sem, da samo domneva in zbira dokaz. Kaj nisi opazil, da je ves čas čakala, da zblekneva kaj nepredvidnega, kar bi ji pripomoglo spojit raztresene členke verige domnev?

Zopet je nekoč tiho potrkal, v sobo je stopil vrtnar in vprašal plaho: — Je že odšla?

— Kaj jo poznate? — se je začudila Diana.

— Poznam.

Mawsey se ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi ga spravila Diana v zadrego.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kako nastanejo potresi

Po najnovjših raziskovanjih prof. dr. Gutenberga iz Frankfurt

Človeštvo je razmeroma kmalu spoznalo, da ima potres različne oblike in posledice. V prvi vrsti je bilo očividno premikanje zemlje, ko pokajo skale in ko se rušijo poslopja. Take potresne katastrofe so razmeroma redke. Pri tem gre navadno za nenadne vulkanične erupcije, združene s premikanjem plasti vulkanične zemlje. Tretja oblika potresa so tako zvani tektonični tresljaji, pri katerih se cele plasti zemeljske skorje naglo izbojijo ali usedejo. Tektonični potresi so najbolj pogosti, kajti teh je med vsemi potresi 90%. Vzemari so na vulkanični tla. V splošnem lahko rečemo, da je največ ognjišč potresa, to se pravi vulkanov, v dveh razmeroma ozkih pasovih sveta. Prvi se vleče skozi Tih ocean, drugi pa okrog južnega dela evropsko - azijske celine. V prvem pasu so vulkani na zapadni obali južne in severne Amerike, na Aljaski, Aleutih, Kamčatki, na Japonskem, na Filipinih, v Novi Gvineji, na otočju Tonga in na Novi Zelandiji. Drugi pas vulkanične zemlje obsega Holandsko Indijo, Kitajsko, vzhodno Indijo, Perzijo, Malo Azijo in obalo Sredozemskega morja. Vse kaže, da se vleče pas podmorskih vulkanov skozi Atlantski ocean dalje do vulkaničnega pasu zapadne ameriške obale.

Pa ne samo v horizontalni, temveč tudi v vertikalni smeri so na naši zemlji plasti, v katerih nastajajo pogosto potresi. Te plasti segajo do 30 km globoko, 50 do 300 km globoko se še ni posrečilo ugotoviti ognjišča potresa, izvzame Japonsko in Holandsko Indijo, kjer so ognjišča potresov celo 350 km globoko. V takih primerih se čuti potres zelo daleč od epicentra, ni pa nikoli posebno močan. Katastrofalni potresi nastanejo kot rečeno samo tam, kjer so delujoči ali ugasli vulkani. V nekaterih delih zemeljske skorje so dani vsi pogoji, da nastanejo vulkani. Taki deli zemeljske skorje podpirajo tudi one činitelje, ki povzročajo potrese. Znano je namreč, da je zemeljska skorja v bližini vulkanov najtanjša, kar odgovarja ne le pasu vulkanov na kopnem, temveč tudi izpremembam dna raznih morij in oceanov.

Med takimi vulkaničnimi pasovi na kopnem in v morju vlad izvestna napetost, ki se stopnjuje do maksima. Drugačne so razmere v Pacifiku, drugačne v pasu pogorij ob obali in drugačne v drugih morjih, toda povsod vidimo naravno težnjo, da se doseže hidrostatično ravnovesje. Včasih se pa pripeti, da doseže ta napetost zelo visoko stopnjo in da poči baš tam, kjer naletijo na zemljo na nezaten odpor. In to je baš v krajih, kjer je največ vulkanov, ki zelo pogosto delujejo. Isti princip velja za vulkanična ognjišča v globini. Na dnu Pacifika seveda niso mogli točno ugotoviti lege in prožnosti zemeljskih plasti, pač so pa učenjaki ugotovili na kopnem dve meji zemeljskih plasti, eno 10 km globoko v severni Nemčiji, drugo pa 35 km globoko v Alpah. S tema dvema globinama je torej izražen tanjši pas zemeljske skorje v vertikalni smeri in v tej smeri moramo zasledovati tudi vulkanično napetost.

Tako nekako bi se dala pojasniti geografska pozicija in globočina vulkaničnega delovanja. Nastane še vprašanje, kako pride do potresov na gotskih krajih. Splošno lahko rečemo, da se stopnjuje napetost v zgornjih plasteh zemeljske skorje zelo počasi in da se včasih izravna v valovecem ali tekočem gibanju. Tektonična napetost je odvisna od raznih krajevnih činiteljev, tako od zračnega pritiska, stanja morja na obali in polarnega odklona zemeljske osi.

Napoleonova mladost

Napoleon je bil rojen v Ajacciu na Korsiki v malem trgu, ki se imenuje sedaj Letizia. Tako je bilo ime Napoleonovi materi. Francoski učenjak dr. Dagnet je prišel sicer do zanimivega zaključka, da Napoleon ni bil rojen na Korsiki, temveč v Penanversu blizu Morlaix v Bretaniji, toda ta trditve je zaenkrat še sporna. Napoleonova rojstna hiša je še dobro ohranjena. Tujcem radi pokažejo izbo, v kateri je bil veliki Korzičan rojen. Krstno ime Napoleone v Franciji ni bilo znano. Ko je bil Napoleon pozneje v Parizu pri birni, se je nadškof spodtaknil nad njegovim krstnim imenom, mladi plemič je pa odgovoril, da je v nebesih ogromno število svetnikov, dočim jih pozna katoliški koledar samo 365. Cesar je opozarjal na otoku Sv. Helene Las Gasesa na tajno moč svojega imena. Samo on je nosil v Francijo to lepo, poetično ime.

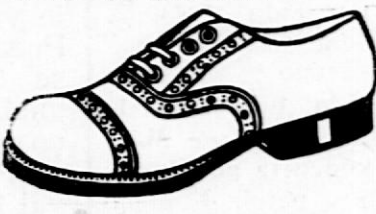
Vladarski značaj in temperament se je kazal v Napoleonu že v zgodnji mladosti. Nobena stvar mu ni imponirala, nikogar se ni bal, pač pa so se njega vsi bali. Svojega brata Jožefa je pogosto pretepel in ogrizel. Jožef in Napoleon sta hodila v šolo abbeja Recca. Učenci te šole so se razdelili v dva tabora, eni so bili Rimljani, drugi pa Kartaginci. Napoleon je pregovoril svojega starejšega brata, da mu je odstopil mesto pod rimskim praporom in ga nadomestil v kartagenski armadi. Mali Napoleon je poslušal učitelja odprtih ust in izbuljenih oči, ni pa trpel njegovega ponavljanja. Večkrat ga je opozoril, da to ali ono stvar že ve. Oče je izbral starejšemu sinu duhovniški, mlajšemu Napoleonu pa vojaški poklic. Na priporočilo grofa de Marbeuf je izposloval mlajšemu sinu štipendijo in Napoleon je postal »kraljevski dijak« na kraljevski vojaški šoli v Brienne, v katero se je vpisal v maju 1779.

Za pomlad Plata

Din. 229.—

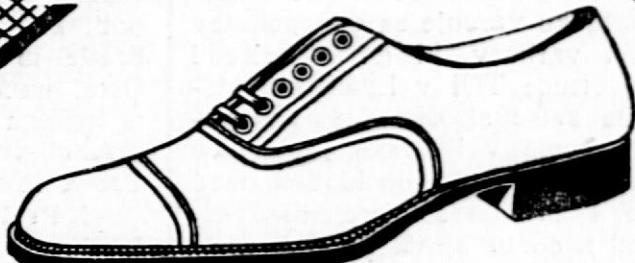

Čevlji za šetnjo z visoko peto iz mehkega boksa v svetlih barvah sunburn (blešk) ali samum s temnejšo kombinacijo.

St. 27—30 Din 129.—
St. 31—35 Din 149.—
St. 36—38 Din 169.—

Ti čevlji, izdelani iz prima boksa, na rom sivani, z usnjnim podplatom in gumasto peto in s svojo zmerno ceno bodo vzradostili tako otroke kot roditelje.

Din. 269.—

Enostaven eleganten šoln moderne zaokrožene fazone iz najboljšega boksa v rjavi ali črni barvi.

Objava

S tem vladno obveščam vse upravičene maloprodajalce soli v mestu Ljubljana in srezu Ljubljana, da bom od 1. aprila 1930 dalje odajal sol v svojem skladišču v Ljubljani, Emonska cesta 2, proti vsakokratni predložitvi kontrolne knjižice in takojšnjemu plačilu odpada-joče kupne vrednosti.

Velikoprodaja monopolne soli

Ivan Jelačin

Ljubljana, Emonska cesta 2.

5171

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinišnega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

TRIBUNA: F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Klavirje

in pianine prodaja, izposoja, popravlja in čisto uglašuje najceneje — tudi na obroke — tovarna klavirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska c. 2. 1204

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakovi! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Sladoledarji, kavarne in bari!

Najfinišne in najcenejše sladoledno pecivo v Jugoslaviji razpošilja Alojzij Bratoš, tvornica sladolednega peciva na Sušaku. — Cenik in vzorce pošlje brezplačno. 1259

Klavirji!

Svarim pred nakupom navideznega blaga, cenim klavirjeve!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrike: Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stügel original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Mafice

Alfonz Breznik

Mostni trg 3

Najcenejša posojevalnica.

Na obroke

kupite lahko vsakovrstno blago s posredovanjem Kreditne zadruge detajlnih trgovcev, Cigaletova ulica 1. Posreduje hitro in diskretno. 34/T

Ribje olje

sveže, najfinišne, norveško, iz lekarn dr. G. Piccolija v Ljubljani, se priporoča bledim, slabotnim osebam. 87-L

Likanje moške ali damske obleke 18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne

WALLET EXPRESS, LJUBLJANA

Stari trg 19.

Po obleko se pošlje na dom. 1262

Kompleks gozda

ali večje posestvo z gozdom, v lepi legi na Gorenjskem kupim. — Ponudbe na naslov: S. Knafelec — Beograd, Mišosa Velikog ul. 17/III. 1260

Gordka A. Kunc

Ljubljana, Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke Cene kar mogoče nizke!

moških oblačil

Makulturni papir

kž à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,